

Berdeak, Generation Ecologie eta bost alderdi gehiagok osatzen dute gaur egun Frantziako korrante ekologista. Guztiek maite dute konpromezuzko ezkontza baterako, baina dotea garesti saltzen badaki. Agian garestiegi saltzen du, hain banatua dagoen korrante politikoa izateko. 'Ekologismo politikoa' izen orokorra jasotzen du Frantzian.

Ekologismo politikoa Frantzian, ezkongai askorentzako ezkontza

Beren burua familia bereko kideztat duten zazpi talde politiko berde eta ekologista daude gaur egun Frantzian. Familiaren aita edo ordezkari historikoa Les Verts da, Ipar Euskal Herrian Berdeak izena hartzen duena. Zazpi talde hauekin batera, ugari dira herrietako talde ekologistak eta ingurugiroaren aldekoak ere.

Historian oso gibelean geratu dira bi korrante nagusien artean —Berdeak eta Generation Ecologie (GE)— botoen % 13,9 lortu zituzten 1992ko erregio hauteskundeak. 1993ko hauteskunde nagusietan, koalizioa osatuz, botoen % 7,62 bildu zuen Berdeek eta GEk, baina ordezkartzarik ez zuten eskuratu Frantziako Asanblean bi itzuliko sistemaren erruz. Orduz geroko hauteskundeetan ekologistek beherakada handia izan dute: botoen % 3,32 besterik ez zituen jaso Dominique Voynet hautagai berdeak iazko lehendakartzarako hauteskundeetan. Hala ere, oraindik % 10 inguru lirateke kontzientzia ekologista handia duten hautesleak eta hauen bila dabilta ezkerreko zein eskuineko alderdiak. 1998ko hauteskundeetan ere hautesleria zati horren bila dabilta konpromezuzko ezkontzak egiteko.

Banaketak bata bestearen atzetik

Gaur egun hexagonoan ekologismo politikoa mapa egitea lan neketsua den arren, Berdeak alderdiak jarraitzen du izaten erreferentzia puntu garrantzitsuenak; ez hainbeste militante eta hautetsi asko dituztelako, baizik eta historia luzea dutelako beren atzetik. Berdeak Alemaniako Die Grunen alderdi ekologistak lortutako arrakastaren ondotik sortu ziren Frantzian, eta hainbat urtez talde berde ia bakarria izan ziren. Ondoren sortu zuen Brice Lalondek Generation Ecologie suzedaneoa. Goraka ari zen Berdeak ahultzeko sozialistek bultzatutako alderdia izan zela sarritan esan zen. Lalonde bera Ingurugiro ministroa izan zen 1989an Michel Rocard sozialistak osatu zuen gobernuan.

Baina 90eko hamarkadaren hasieran lehia bizian aritu ziren bi alderdi hauek ere hautsi egin ziren. Berdeen artean zatiketa oso handia zen: Antoine Waechter buruzagi historikoak hazkunde iraunkorra defenditzen zuen eta «ez eskuineko ez ezkerreko» etiketaren aldekoa zen, baina bere oinarriak ezkerrekoak ziren eta Dominique Voynet hautatu zuten Waechterren ordez. Ondorioz, Waechter mugimendutik atera zen eta Mouvement Ecologiste Independent sortu zuen, arrakasta apalarekin, 1995eko Lehendakartzitza hau-

Ezkerretik eskuinera, Antoine Waechter, Noel Mamere eta Brice Lalonde 1993ko Legebiltzararako hauteskundeetan azken mitinean. CHRISTINE GRUNNET REUTER

teskundeetara lehiatzea ere ez zuelako lortu.

Generation Ecologiaren kasuan, buruzagi hainbat zatiketa izan dira. Alde egiten lehena Noel Mamere Europako parlamentarioa eta Beglesko (Gironde) auzapeza izan zen, ez baitzegoen ados Lalondek mugimendua eskuinera eramateko egindako saioekin. Mamerek eta inguruko hautetsiek Convergence Ecologie Solidarite eratu zuten.

Aurten bertan, Patrice Hernuk, GEko idazkari nagusi izandakoak, Generation en Mouvement sortu du. Seme galduek falta ez zirenez, Corinne Lepgae gaur egungo Ingurugiro ministroak —GEko militante ohia— bere club edo taldea sortu du duela

gutxi, CAP-21 (Hiritarrak-ekin-tza-parte hartzea) izenekoak.

Beste bi alderdik osatzen dute mapa ekologista: Mezeko (Herauld) alkate Ives Pietrasantaren Partit Ecologiste eta Alliance Rouge et Verte (AREV), ekologismoaren kanpotik sortutako eta gizarte mugimenduetan eragin handia duen ezkerreko taldea.

Hainbeste talde egoteak badu bere azalpena: buruzagiek 1998ko hauteskundeetan lehiaren irteeran leku ona aurkitzea, eta, batzuen kasuan, diputatu kargu bat negoziatzea zerrenda nagusi batetik «ekologista» etiketa ematearen truke. Horrela esplikatzen dira azken asteetan eskuineko eta ezkerreko partidu politiko nagusiek talde ekologista haue-

kin jendaurrean eta ezkutuan ere dituzten bilerak.

Ezagunak dira oso Dominique Voynet Berdeen buruzagiak Lionel Jospin sozialistarekin eta ezkerreko beste alderdietako (PCF, Erradikalak eta troskistak) buruzagiekin izan dituen bilerak. Bertan eztabaidatu dute Berdeek kohabitazioko gobernu baten programan egingo luketen ekarpena. Voynetek ondotxo daki ezkontide anitz dituela eta ezkontzasari altua jarri du: 20 diputatu ziur eduki nahi dituzte.

Generation Ecologiaren aldean, berriz, mugimenduak ezkutuan egiten ari dira. Eskuineko bi indar politiko nagusiak —RPR gaullista eta UDF koalizio zentrista-liberala— ekologista

askorekin ari dira hizketan. RPRk Antoine Waechter aukeratu du, nahiz eta honen Mouvement Ecologiste Independentek lehen itzulian gutxienez 300 hautagai aurkeztuko dituela iragarri duen, Mouvement Hommes Animaux Nature talde sortu berriarekin batera. Azken talde hau ingurugiroaren aldeko elkarrekin bultzatu dute eta Liliane Sujansky da beren buruzagia.

Argiago du Patrice Hernuk (Generation en Mouvement), dagoeneko erabaki baitu eskuineko koalizioaren alde egingo duela, François Bayrou Hezkuntza ministroaren Force Democratek (FD, demokristaua) gonbidatuta.

Egoerarik txarrean dagoena Brice Lalonde da, orain arte alde batetik bestera aritu delako bere ibilbide politikoan. Sozialisten konpainia utzi eta gero, Lalonde Valéry Giscard d'Estaing UDFko presidentearengana hurbildu zen eta ondoren Bayrourekin saiatu zen. Bietan porrot egin du. «Uste nuen Bayrou D'Artagnan zela, baina azkenean jakin dut Mazarin zela. Nire liberatuak (Hernu) erosi egin ditu». Egun, Lalonde ezin da inon sartu. Esaten dutenez, azken hauteskundeetan Jacques Chiracek jakin zuenean Ingurugiro ministro ohiak bere aldeko botoa eskatuko zuela jendaurrean, hots egin zion eta isiltzeko galdegin zion.

Julen Arriola
PARIS

Batasun zail baterako bidean

Azken hilabeteetan eztabaida biziak izan dira mugimendu ekologistaren barnean beren batasunari buruz. Mahai baten inguruan bildu dira Berdeak, Alderdi Ekologista, Noel Mamererren taldea, AREV (Alliance Rouge et Verte) eta hainbat herritako taldeak. Elkarriketa bide onetik zihoan, eta jarria zuten batasunaren aurkezpenerako data ere, martxoaren

22a hain zuzen ere. Baina, EGUNKARIAK jakin duenez, harremanak eten egin dira. François Gallande AREVeko buruzagi eta Parisko XI. distrituko zinegotziak onartu duenez, bere taldea izan da elkarriketek aurrera jarraitzea oztopatu duena. Talde honen barnean bi jarriera aski desberdinak sortu dira. Batetik, sektore berdea dago, beste talde ekologiste-

kin bateratzearen aldekoa. Bestetik, AREV bera sendotu nahi dutenak dira, bere alde gorria bultzatuz. Talde honek proposatzen du Jacques Fitterman komunista ohiak sortutako Convergence por une Alternative Progressiste (CAP, Alternatiba Aurrerakoiaren aldeko Batasuna) alderdiarekin harremanak sendotzea.

Azkenean ekologis-

ten sektore baten batasuna gauzatu balitz, talde bakoitzak zer eman izango luke: Berdeek beren izena eta hautesleen artean duten nolabaiteko indarra gehituko lukete; AREVek gizarte mugimenduetan esperientzia zabala duten militanteak; eta Alderdi Ekologistak eta Convergence Ecologie Solidaritek zerrenda bateratuetan eskuratutako hautetsi multzo bat.